

A Fővárosi Törvényszék a dr. T. T. ügyvéd () által képviselt ÚT-GARANTOR Kft. (1153 Budapest, Szerencs u. 172.) I. rendű és OTYS-ÚTTECHNIKA Kft. (2030 Érd, Bádogos u. 57.) II. rendű felpereseknek a dr. Számadó Tamás jogtanácsos által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány u. 5., hivatkozási szám: Vj/48/2013.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. évi október hó 30. napján kelt 30.K.31.036/2015/13. számú ítélete ellen a felperesek által 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2016. évi június hó 22. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felpereseket terhelő kereseti illetéket külön-külön 1.119.000 (azaz egymillió-száztizenkilencezer) – 1.119.111 (azaz egymillió-száztizenkilencezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felpereseket arra, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek külön-külön 50.000 (azaz ötvenezer) – 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – ugyancsak külön-külön 1.492.000 (azaz egymillió-négy száz kilencvenkettőezer) – 1.492.0000 (azaz egymillió-négy száz kilencvenkettőezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes az Észak-Magyarországi Operatív Program (a továbbiakban: ÉMOP) keretében 2010-től rekonstrukciós és egyéb építési munkákra kiírt települési közbeszerzési eljárások jogszerűségét az Európai Csalás Elleni Hivatal (a továbbiakban: OLAF) alpereshez intézett megkeresésére vizsgálta a perben nem álló egyik érintett önkormányzat tekintetében. Ennek során a 2013. szeptember 16. napján kelt Vj-482/2013/2. számú végzésével indított versenyfelügyeleti eljárást a OTYS Úttechnika Kft. (a továbbiakban: OTYS), az ÚT-GARANTOR Kft. (a továbbiakban: ÚT-GARANTOR), a RI-ESZT Gépkar Kft. „f.a.” (a továbbiakban: RI-ESZT), az ÚT-PLUSZ Építőipari Kft. (a továbbiakban: ÚT-PLUSZ) és a Nemzeti Horizont Alapítvány ellen, melyet utóbb kiterjesztett a Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-re (a továbbiakban: Kristály-

Vár). Az alperes ezen eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 65/A.§-a alapján a bíróság által engedélyezett helyszíni kutatást végezt; tárgyalást tartott, tanúkat hallgatott meg, és beszerezte az érintett felek nyilatkozatát is. Ezek, illetve a kutatás során az I. rendű felperesnél fellelt e-mail, valamint a II. rendű felperesnél fellelt pendrive adatai alapján állapította meg a döntéséhez szükséges tényállást. Végül az alperes a 2014. évi december hó 19. napján kelt Vj-48/2013. számú határozatában, a rendelkező rész I. pontjában megállapította, hogy a felperesek és a Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. versenykorlátozó célú és hatású összehangolt magatartást tanúsítottak, amikor a Nagylóc Község Önkormányzata által 2012. július 25-én kiírt „vízkárokhöz kapcsolódó településfejlesztés Nagylócon” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0005] tárgyú közbeszerzési eljárás kapcsán a nyertes ajánlatot benyújtó vállalkozás személyét egyeztették. Megállapította határozata rendelkező részének II. pontjában, hogy a felperesek akkor is versenykorlátozó célú és hatású összehangolt magatartást tanúsítottak, amikor a Szécsényfelfalu Község Önkormányzata által 2012. április 23-án kiírt „település rekonstrukció az árvíz sújtotta településeken” [ÉMOP-3.1.2.E-11-2011-0027] tárgyú közbeszerzési eljárás kapcsán a nyertes ajánlatot benyújtó vállalkozás személyét egyeztették. E magatartások miatt a határozat rendelkező részének III. pontjában a felpereseket külön-külön 18.650.000 – 18.650.000 forint bírsággal, míg a perben nem álló Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-t 6.260.000 forint bírsággal sújtotta. A II. rendű felperes részére részletfizetést engedélyezett. Egybefoglalt végzésében valamennyi egyéb vizsgált magatartás és eljárás alá vont tekintetében az eljárást megszüntette. Az alperes határozatában rögzítette az eljárás megindításának előzményeit, körülményeit, ismertette az eljárás alá vont vállalkozásokat, a vizsgálat által feltárt tényeket, az eljárás alá vontak észrevételeit, bemutatta döntése jogi háttérét, értékelt a rendelkezésére álló bizonyítékok tükrében az eljárás alá vontak magatartását, végül a jogkövetkezményekről döntött.

Határozata IV. pontjában, A feltárt tényállás című fejezetben a Nagylóc Község és Szécsényfelfalu település közbeszerzési eljárásával összefüggésben feltártakat rögzítette, míg Az eljárás alá vontak magatartásának jogi értékelése című VIII. pontjában a magatartások értékelését adta meg. Ennek során megállapította, hogy mindkét település közbeszerzési eljárásának lebonyolítását az ajánlatkérők részéről a Quadrát Kft. végezte, mindkét projektre hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárásban került sor. A Quadrát Kft. mindkét település esetében 3-3 vállalkozást hívott fel ajánlattételre: a két felperest, valamint Nagylóc Község esetében a Kristály-Várt, míg Szécsényfelfalu tekintetében a RI-ESZT vállalkozást. Nagylóc Község esetében mindhárom ajánlattevő 2012. július 13-án nyújtotta be ajánlatát, hiányosan. A Kristály-Vár a hiánypótlási felhívásra a hiányokat nem pótolta, míg a felperesek hiánypótlását követően ártárgyalásra került sor, amelyen az OTYS élt a további árcsökkentés lehetőségével, jelképes mértékben mérsékelte korábbi ajánlati árait. A közbeszerzési eljárás nyertese a II. rendű felperes OTYS lett. A bizonyítékok értékelésével az alperes megállapította, hogy az OTYS (illetve munkavállalója) készítette mindhárom ajánlatot.

Szécsényfelfalu esetében ugyancsak a Quadrát végezte a közbeszerzési eljárás lebonyolítását, hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás volt, ajánlatkérésre a felpereseket és a RI-ESZT hívták fel. A RI-ESZT a hiányos ajánlat után részére kiadott hiánypótlási felhívást nem teljesítette, így ajánlatát érvénytelenné nyilvánították. Az ártárgyaláson az I. rendű felperes élt a további árcsökkentés lehetőségével, elhanyagolható mértékű árcsökkentést ajánlott fel; e vonatkozásban a közbeszerzési eljárás nyertese az I. rendű felperes lett. A beszerzett e-mailek és egyéb bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy az – utóbb nyertes – I. rendű felperes a II. rendű felperes OTYS-szal a fővállalkozói ajánlathoz szükséges iratok tekintetében vette fel a kapcsolatot amelyből, és a másik eljárással erősen hasonló metódusra figyelemmel azt állapította meg, hogy e közbeszerzési eljárásban a nyertes I. rendű felperes készítette a további ajánlatokat is.

Mínderre tekintettel az alperes megállapította, hogy a felek a Tpvt. 11.§-ának (2) bekezdés a) illetve d) pontja szerinti tényállás megvalósításával megsértették a Tpvt. 11.§-ának (1) bekezdésében írtakat, a piac felosztására irányuló összehangolt magatartást tanúsítottak, mely tekintetében mentesítésre nem kerülhetett sor. A felperesek, illetve eljárás alá vont vállalkozás jogsértésére figyelemmel a Tpvt. 78.§-a szerint bírságot szabott ki, melynek mértéke meghatározásakor alapul vette a Gazdasági Versenyhivatal és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2012. Közleményét (a továbbiakban: Bírságközlemény). Határozatának 222-262. pontjában részletesen ismertette a bírság alkalmazásával, mértékének megállapításával kapcsolatos körülményeket, melynek során vizsgálta a felek teljesítőképességét, a bírság mértékével kapcsolatos kedvezmény iránti kérelem teljesítésének feltételeit, és végül a II. rendű felperes részére 10 havi részletben történő teljesítést engedélyezett.

A felperesek keresetükben elsődlegesen az alperesi határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat bírságot kiszabó részének mellőzését, harmadlagosan a kiszabott bírság mérséklését kérték. Sérelmezték, hogy az alperes az előzetes álláspontban tett nyilatkozatukat tévesen vette figyelembe, nem adta indokát annak, hogy egyes nyilatkozataikat miért nem fogadta el, miáltal a feltárt tényállás hiányos és megalapozatlan. Hangsúlyozták, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban meghallgatott felek és tanúk alátámasztják, hogy nem állapodtak meg egymással és ajánlataik bármely részbeni vagy egészbeni összehangolásában, piacfelosztásra irányuló és árat torzító elemekben sem állapodtak meg. Állították, hogy akarategység nem áll fenn sem a nagylóci, sem a szécsényfelfalui közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben. Állították, hogy az alperes döntése nem felel meg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§-ának (1) bekezdésében és a Ket. 72.§-ának (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak. Az alperesi eljárásban meghallgatottak bíróság általi tanúkénti megidézését is kérték. Sérelmezték, hogy a szankció mértéke nem felel meg a Bírságközleményben foglaltaknak és a Tpvt. 78.§-ában írt bírság meghatározó törvényi szempontoknak.

Az alperes a határozatában foglaltakat fenntartva kereseti ellenkérelmében a felperesek keresetének elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperesek által az előzetes álláspontra vonatkozóan tett előadásokat határozata V. fejezetében ismertette, és a VIII. fejezetben az azzal összefüggő indokolás megtalálható. A felperesek a jogsértő magatartást elkövették, a szankció alkalmazása, annak mértéke jogszerű volt. A felperesek álláspontjuk igazolására megfelelő bizonyítást nem adtak elő.

A beavatkozás lehetőségéről értesített további eljárás alá vontak a beavatkozás lehetőségével nem éltek.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) irányadó jogszabályi rendelkezéseit felhívva leszögezte, hogy a Pp. 213.§-ának (1) bekezdése és a 215.§ szerint az alperesi határozat jogszerűségéről a kereseti kérelmek és alperesi kereseti ellenkérelem keretei között kellett állást foglalnia. Leszögezte, hogy a felperesek állították, nem követték el jogsértést, ugyanakkor a feltárt bizonyítékokat nem cáfolták meg. A felpereseknek az irati bizonyítékokkal és a versenytárgyaláson előadottakkal, valamint a nyilatkozatokkal ellentétes magyarázatai konkrét bizonyítás hiányában nem elégségesek a kereset alátámasztására. A felperesek elmulasztották megjelölni, hogy melyek azok a releváns tények, amelyek véleményük szerint kimaradtak az alperesi tényfeltárásból; milyen olyan körülményeket hiányolnak, amelyeknek meghatározó jelentősége lenne az alperesi értékelés okszerűségének mikénti megítélése szempontjából. Nem igazolták, hogy a hatóság által értékelt bizonyítékoknak van eltérő célszerű értékelése, és azt sem, hogy létezik más okszerű jogi mérlegelés. Leszögezte,

hogy a felperesek nagylóci, illetve szécsényfelfalui közbeszerzési eljárások során tanúsított magatartása a piac felosztására, az egymás közötti érdemi verseny kizárására irányult, ami természetét tekintve súlyos versenykorlátozás. A pályázatokkal kapcsolatosan célzatos, összehangolt befolyásoló tevékenységük arra irányult, hogy a versenynyomást csökkentsék, korlátozzák a vesztes lehetőségét. Ezen összejátszásban résztvevő vállalkozásként a közbeszerzés céljának megvalósulását zárták ki, nem érvényesülhetett a racionális költségek felmerülése, az optimális minőség elérése. Az alperes a Ket. 50.§-ának (1) és (6) bekezdésében írtaknak megfelelően a birtokába jutott dokumentumok és bizonyítékok egyenként és összességükben való értékelésével az összefüggéseket is figyelembe véve állapította meg a tényállást. Határozata a Ket. 72.§-ában írt törvényi követelményeknek megfelel. A felperesek minden konkrétumot nélkülöző kifogásai csak az alperes által értékelt bizonyítékok újraértékelését, a saját álláspontjuk alátámasztására való újramérlegelést célozták, bizonyítékokat azonban az alperesi határozat tekintetében nem terjesztettek elő a Pp. 164.§-ában írtak ellenére. Az alperes nem sértette meg a felek érdekeit akkor sem, amikor a szükséges mértékben feltárt tényállás mellett döntésében a felperesek nyilatkozatait is értékelte. Részletesen elemezte, hogy álláspontja szerint az alperes által a felperesekkel szemben alkalmazott bírság a törvényi és Bírságközleményi feltételeknek mindenben megfelelt. Leszögezte, hogy a felperesek által indítványozott bizonyítás, tanúmeghallgatás szükségtelen volt, hiszen az alperes a nevezetteket már meghallgatta, nyilatkozataikat határozatában értékelte, az ismételt meghallgatástól várható előnyöket a felperesek nem nevesítették.

A felperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérték a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetése mellett. Másodlagosan az alperesi határozat bírságot kiszabó részének mellőzését, harmadlagosan a kiszabott bírság mérséklését kérték. Fellebbezésük indokaként fenntartották a versenyfelügyeleti eljárásban az alperes előzetes álláspontjára vonatkozóan tett nyilatkozatukban foglaltakat, valamint a kereseti kérelmeikben előadottakat. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság indokaikat, érveléseiket nem értékelte teljes körűen és megfelelően, mert álláspontjuk szerint a perbeli munkálatokban a kartell megállapításához szükséges befolyásolás, a tényleges kialakult árak tekintetében egyik munkánál sem valósult meg, a szubjektív elemként értékelendő célzat sem volt megállapítható. Az alperesi eljárásban tett képviselői és tanúnyilatkozatokból álláspontjuk szerint nem állapítható meg a Tpv-be ütköző magatartás. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítási, tanúmeghallgatási indítványukat nem teljesítette, márpedig az a tényállás teljes részletes felderítése érdekében szükséges lett volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperesek az elsőfokú bíróság ítéletét csak általánosságban támadták, nem jelölték meg konkrétan, hogy mely felperesi indokokat és érveket nem értékelt az elsőfokú bíróság és csak állították, de nem bizonyították, hogy a nyilatkozatokból és tanúvallomásokból a versenyjogsértő magatartás nem állapítható meg. A célzattal kapcsolatos álláspontjuk sem foghat helyt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból okszerű következtetésre jutott.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában írtaknak megfelelően a rendelkezésére álló peradatoknak és dokumentumoknak az egyenként és a maguk összességében való értékelésével és meggyőződése szerinti elbírálásával helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek keresete nem teljesíthető. Döntésével és annak részletes, alapos indokolásával a másodfokú bíróság egyetért, ezért azt nem ismétli meg. Hangsúlyozza azonban,

hogy a felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság mérlegelésének okszerűségét, ítéletének jogszerűségét megdöntő érveket nem hoztak fel, nem tártak a másodfokú bíróság elé az elsőfokú bíróság álláspontját cáfoló érveket. A minden konkrétumot nélkülöző és általánosságban megfogalmazott kifogások a fellebbezésben foglaltak teljesítésének megfontolását nem tették lehetővé.

Mindezek folytán a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra utalással rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a Pp. 324.§-ának (1) bekezdése értelmében a Pp. XX. fejezete szerinti közigazgatási perben az e fejezetben foglalt kivételekkel az általános perrendi szabályok az irányadók. Ennélfogva az elsőfokú bíróságnak – miként arra utalt is – a Pp. 213.§-a (1) bekezdése és 215.§-a keretei között az alperesi határozat jogszerűségéről kellett állást foglalnia a kereseti érvek és alperesi ellenkérelmi érvek tükrében. Ezzel szemben a Pp. 253.§-ának (3) bekezdés első mondata alapján a másodfokú eljárásban a törvényszéknek az elsőfokú ítélet jogszerűségéről a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között kellett határoznia. E körben a felpereseket terhelte a Pp. 235.§-ának (1) és (2) bekezdésében írtak értelmében annak konkrét megjelölése, és nem általánosságban, hogy miért és mennyiben tartják jogsértőnek az elsőfokú bíróság ítéletét. Helyesen érvelt azzal az alperes, hogy a felperesek fellebbezésükben a Pp. 164.§-ában őket terhelő bizonyítási kötelezettségük ellenére csak általánosságban érveltek. Ezen általánosságban megfogalmazott felperesi fellebbezési előadásokra utalással hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a felperesek az elsőfokú bírósági eljárás során a tárgyalásokon nem jelentek meg, illetve okfejtést, indokokat nem fogalmaztak meg, ebből következően az elsőfokú bíróságnak a keresetlevélben foglaltakat alapján kellett döntést hoznia. A felperesek állították ugyan, hogy sem versenyjogsértő célzat nem volt magatartásukban, sem befolyásolásra nem került sor, azonban azt, miszerint téves az alperes azon értékelése, hogy a meghívásos pályázatokon a nyertes pályázó közreműködött a további két meghívott pályázatának kimunkálásában, nem tudták bizonyítani. Ezen magatartásuk nyilvánvalóan jogsértő volt, hiszen a verseny tisztasága érdekében a pályázaton való részvétel során a felek között minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatfelvétel tilos, amely a független magatartás csorbulásához vezethet. A közbeszerzési eljárás során benyújtandó pályázat tartalma tekintetében való kapcsolatfelvétel nyilvánvalóan jogsértő. A bíróság tekintetében ugyan a fellebbezésben érvelést nem adtak elő a felperesek, de megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy töretlen az ítélkezési gyakorlat abban, miszerint a közbeszerzési eljárások során, közpénzek terhére megvalósított versenyjogsértő magatartás nyilvánvalóan felróható. A felróhatóság körében továbbá hangsúlyozza azt is a másodfokú bíróság, hogy a nyilvánvalóan behatárolt pénzügyi eszközökkel rendelkező önkormányzati közpénzek terhére elkövetett legsúlyosabb versenyjogsértő magatartás nem felel meg a társadalom által a közbeszerzési eljárásokban részt venni szándékozó vállalkozásokkal szembeni elvárásoknak.

A sikertelenül fellebbező felpereseket a másodfokú bíróság a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése és 82.§-ának (2) bekezdése alapján külön-külön kötelezte az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek a megfizetésére; a másodfokú perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés b) pontja és az (5) bekezdés alapján állapította meg. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39.§-ának (1) bekezdése és 42.§-ának (1) bekezdés a) pontjában írtak ellenére tévesen határozta meg (feltehetően számítási hiba folytán). A Pp. 253.§-ának (3) bekezdése szerint – miként arra a másodfokú bíróság már utalt – az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és

fellebbezési kérelem korlátai között változtathatja meg, azonban a második mondat kimondja, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték megfizetéséről. Erre tekintettel a fellebbezési bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a Pp. 253.§-ának (3) bekezdés második mondata alapján a felpereseket terhelő kereseti illetéket külön-külön 1.119.000 – 1.119.000 forintban állapította meg. A sikertelenül fellebbező felpereseket továbbá a törvényszék a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján ugyancsak külön-külön kötelezte az Itv. 39.§-ának (1) bekezdése és 46.§-ának (1) bekezdése alapján megállapított mértékű fellebbezési illeték külön felhívásra való megfizetésére is.

Budapest, 2016. évi június hó 22. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet s.k. a tanács elnöke, előadó,
dr. Rác Krisztina s.k. bíró

dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró